

Rättsintyg

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2004/05:64 Ny ordning för utfärdande av rättsintyg jämte två med anledning av propositionen väckta motioner.

I propositionen föreslås en ny lag som syftar till att höja kvaliteten på de rättsintyg som utfärdas i anledning av brott. Innebörden av den nya ordningen är att Rättsmedicinalverket skall få huvudansvaret för verksamheten med utfärdande av rättsintyg. Utfärdande av rättsintyg ska i huvudsak koncentreras till för uppgiften särskilt kvalificerade läkare. Rättsintyg skall i regel inhämtas antingen från läkare vid rättsmedicinsk avdelning inom Rättsmedicinalverket eller från läkare som enligt avtal med verket åtagit sig att utfärda sådana intyg. Det kommer dock inte att vara möjligt för dessa läkare att utfärda alla de rättsintyg som fordras. Även fortsättningsvis kommer således en del rättsintyg att utfärdas av läkare inom den offentligt bedrivna vården och av läkare i enskild verksamhet.

Rättsmedicinalverket skall ta ut en avgift för rättsintyg som utfärdas genom verkets försorg. Vidare ges landstingen rätt att ta ut avgift för sådana rättsintyg som utfärdas av läkare inom den offentligt bedrivna vården.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag och avslår motionerna.

I ärendet finns fyra reservationer (m, kd, c).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Ny ordning för utfärdande av rättsintyg.....	5
Skyldighet att tillhandahålla yttrande på begäran av enskild part.....	6
Tidsplan för utbildning.....	6
Rättsmedicinsk undersökning av barn.....	7
Kostnaden för genomförandet m.m.....	8
Reservationer.....	10
1. Skyldighet att tillhandahålla yttrande på begäran av enskild part, punkt 2 (kd).....	10
2. Tidsplan för utbildning av läkare, punkt 3 (m).....	10
3. Rättsmedicinsk undersökning av barn, punkt 4 (m, c).....	11
4. Resurser till Rättsmedicinalverket, punkt 5 (m).....	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen.....	13
Följdmotioner.....	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ny ordning för utfärdande av rättsintyg

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om rättsintyg i anledning av brott. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:64.

2. Skyldighet att tillhandahålla yttrande på begäran av enskild part

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju31.

Reservation 1 (kd)

3. Tidsplan för utbildning av läkare

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju32 yrkande 1.

Reservation 2 (m)

4. Rättsmedicinsk undersökning av barn

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju32 yrkande 3.

Reservation 3 (m, c)

5. Resurser till Rättsmedicinalverket

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju32 yrkandena 2 och 4.

Reservation 4 (m)

Stockholm den 8 mars 2005

På justitieutskottets vägnar

Britta Lejon

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Britta Lejon (s), Rolf Olsson (v), Margareta Sandgren (s), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Helena Frisk (s), Jeppe Johnsson (m), Göran Norlander (s), Torkild Strandberg (fp), Joe Frans (s), Kerstin Andersson (s), Leif Björnlod (mp), Christer Erlandsson (s), Hillevi Engström (m), Olle Sandahl (kd), Viviann Gerdin (c) och Jan Ertsborn (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Inom Justitiedepartementet har promemorian Ny ordning för utfärdande av rättsintyg (Ds 2003:3) utarbetats. Promemorian innehåller ett förslag med innebörden att Rättsmedicinalverket anförtros huvudmannaskapet för rättsintyg och därmed sammanhängande undersökningar. Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2003/1394/Å). Därutöver har ett utkast till lagrådsremiss remissbehandlats. Detta utkast och de remissyttranden som inkommit finns hos departementet i samma ärende. Lagrådet har granskat lagförslagen och i allt väsentligt godtagit dessa men har haft synpunkter på förslaget om informationsskyldighet. Regeringen har justerat lagförslagen efter Lagrådets synpunkter.

Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny ordning och en rättslig reglering för utfärdande av rättsintyg. Innebörden av den nya ordningen är att Rättsmedicinalverket skall få huvudansvaret för verksamheten med utfärdande av rättsintyg i anledning av brott. Rättsmedicinalverket är central förvaltningsmyndighet för rättspsykiatri, rättsmedicin, rättskemi och rättsgenetik med cirka 350 anställda. Verksamheten bedrivs vid tio avdelningar runt om i landet.

Förslaget innehåller en ny lag om rättsintyg i anledning av brott. Lagen innehåller de grundläggande bestämmelserna om sådana skriftliga medicinska utlåtanden av läkare som inhämtas av polismyndighet eller åklagarmyndighet i syfte att användas i en brottsutredning eller som bevis i en rättegång i anledning av brott. Vad som sägs i lagen om läkare gäller även tandläkare.

Rättsintyg skall i regel inhämtas antingen från läkare vid rättsmedicinsk avdelning inom Rättsmedicinalverket eller från läkare som enligt avtal med verket åtagit sig att utfärda sådana intyg. Även fortsättningsvis kommer dock en del rättsintyg att utfärdas av annan läkare med tillräcklig kompetens.

Rättsmedicinalverket skall ta ut en avgift för rättsintyg som utfärdas genom verkets försorg. Även landstingen ges rätt att ta ut avgift för sådana rättsintyg som utfärdas av läkare inom den offentligt bedrivna vården. Betalningsskyldig för avgiften är den myndighet som har beslutat att inhämta intyget.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Utskottets överväganden

Ny ordning för utfärdande av rättsintyg

Vid utredningar av brott kan det ofta vara av stor betydelse att fastställa skador på målsägande eller misstänkt gärningsman. Ofta tar polisen initiativ till att en läkarundersökning sker och att ett intyg över skadorna på målsägande eller misstänkt gärningsman utfärdas. Sådana intyg brukar benämnas rättsintyg.

Rättsintygen och de läkarundersökningar som föregår dem fyller en viktig funktion när det gäller att upptäcka, utreda och lagföra brott men också för att kunna utesluta att brott har blivit begångna. Genom läkares undersökningar och rättsintyg kan polis och åklagare få kunskap om de medicinska fynden talar för eller mot ett påstått händelseförlopp. Resurskrävande förundersökningar kan i vissa fall läggas ned i ett förhållandevis tidigt skede då det efter en rättsmedicinsk undersökning står klart att skadorna är självförvållade. I andra fall ligger rättsintyget delvis till grund för åklagarens beslut om att väcka åtal. I rätten fyller rättsintyget en viktig funktion som bevismedel. Med stöd av rättsintyget kan rätten få t.ex. frågan om omfattningen av och orsaken till en skada hos målsäganden belyst. Rättsintyget kan således utgöra en del av grunden för en fällande dom i ett brottmål, men det kan också leda till en friande dom. Även vid rättens bedömning av brottsrubriceringen och skadestandsfrågan kan rättsintyget ha betydelse.

Med rättsintyg brukar avses ett av läkare avgivet skriftligt utlåtande rörande en levande person.

I den promemoria som ligger till grund för propositionen redovisas en översyn av ordningen för utfärdande av rättsintyg. Inom ramen för den gjordes dels en inventering av tidigare studier om rättsintygets kvalitet, dels en undersökning om synen på rättsintygets kvalitet bland representanter för rättsväsendet. I promemorian konstateras att kvaliteten på de rättsintyg som utfärdas inom hälso- och sjukvården inte alltid motsvarar de krav som bör ställas på sådana intyg. Kritiken mot intygen var av olika slag. Den avsåg såväl sakliga som språkliga brister, brister i enhetlig struktur och även sådant som långa handläggningstider och höga kostnader.

För närvarande finns ingen myndighet som särskilt ansvarar för och leder verksamheten med utfärdande av rättsintyg. Det innebär att det inte heller finns någon myndighet som har ett sammanhållet och övergripande ansvar för frågor om utbildning, fortbildning och kvalitetssäkring. Den situation som råder i dag är enligt regeringens mening inte tillfredsställande. I propositionen föreslås därför en ny lag som reglerar bl.a. inhämtande av rättsintyg och utlämnande av uppgifter som behövs för att utfärda ett sådant intyg samt avgifter och ersättning för rättsintyg.

Utskottet anser att det är bra och naturligt att Rättsmedicinalverket får det övergripande ansvaret för verksamheten med utfärdande av rättsintyg. Med tanke på det starka intresse som rättsväsendet har av korrekta och tydligt utformade rättsintyg ser utskottet med tillförsikt fram mot de positiva effekter som denna nyordning kan förväntas få. Utskottet välkomnar också att verksamheten med utfärdande av rättsintyg ges en rättslig reglering. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller propositionen.

Skyldighet att tillhandahålla yttrande på begäran av enskild part

I motion Ju31 (kd) föreslås att Rättsmedicinalverket skall åläggas en skyldighet att tillhandahålla yttranden i rättsmedicinska frågor även på begäran av enskild part. Enligt motionärerna kan nuvarande regler angående den misstänktes eller hans försvarares möjligheter att på begäran få kompletteringar utförda (23 kap. 18 § rättegångsbalken) inte ersätta möjligheten att få svar direkt från Rättsmedicinalverket. Även den i artikel 6 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna fastslagna rätten till en rättvis rättegång talar, enligt vad som anförs i motionen, för en sådan möjlighet.

Enligt förslaget – som utskottet nyss tillstyrkt – gäller lagen rättsintyg som inhämtas av polismyndighet eller åklagarmyndighet i syfte att användas i en brottutredning eller som bevis i en rättegång i anledning av brott. Enligt rättegångsbalken finns möjlighet för rätten att självant föranstalta om bevisning (35 kap. 6 § rättegångsbalken). De intyg som en domstol kan begära in med stöd av den regeln omfattas dock inte av den föreslagna regleringen. Någon skyldighet att på begäran av en enskild person utföra undersökningar och utfärda rättsintyg finns inte i den nya lagen.

Frågan om Rättsmedicinalverket även skall tillhandahålla yttranden på begäran av enskild har berörts under ärendets beredning (prop. s. 18). Enligt vad utskottet inhämtat från Justitiedepartementet har det inte bedömts som möjligt att ta upp denna fråga redan i detta sammanhang. Frågan är dock alltför aktuell och föremål för beredningsarbete inom departementet.

Utskottet anser att det pågående beredningsarbetet inte bör föregripas. Motion Ju31 bör därför avslås av riksdagen.

Tidsplan för utbildning

I motion Ju32 (m) anförs att Rättsmedicinalverket bör åläggas att upprätta en tidsplan för utbildning av rättsläkare och konsultläkare.

Rättsmedicinalverket skall enligt 2 § förordningen (1996:613) med instruktion för Rättsmedicinalverket särskilt svara för bl.a. rättsmedicinska obduktioner och andra rättsmedicinska undersökningar samt rättsmedicinsk medverkan i övrigt på begäran av domstol, länsstyrelse, allmän åklagare

eller polismyndighet. Det ligger således inom ramen för en inom Rättsmedicinalverket anställd rättsläkares arbetsuppgifter att utföra undersökningar och utfärda rättsintyg. Rättsintyg utfärdas dels av dessa rättsläkare, dels av andra läkare som antingen är anställda inom den offentligt bedrivna hälso- och sjukvården eller är privatpraktiserande. Endast ca 20 % av alla utfärdade rättsintyg utfärdas av rättsläkare, som har särskild kompetens och erfarenhet för uppgiften. De brister som har kunnat konstateras i fråga om de rättsintyg som utfärdas i dag är enligt propositionen huvudsakligen hänförliga till att de läkare som utfärdar majoriteten av intygen saknar tillräcklig utbildning och erfarenhet för uppgiften.

Utskottet har inhämtat att Rättsmedicinalverket för närvarande har 23 rättsläkare anställda som specialister. Vidare har man 11 underläkare som är under utbildning. Enligt den bemanningsnorm som tagits fram i ärendet är verkets bedömning att den rättsmedicinska verksamheten med nuvarande uppdrag behöver 30–35 specialister i rättsmedicin.

Enligt den promemoria som ligger till grund för propositionen beräknas Rättsmedicinalverket därutöver ha behov av att kontraktera 110–120 läkare för att utfärda rättsintyg.

Från Rättsmedicinalverket har vidare inhämtats att ett projekt för rekrytering av läkare som verket avser att kontraktera för att utfärda rättsintyg har satts igång. De beräknas genomgå utbildning under hösten 2005. Av propositionen (s. 54) framgår att det bedömts som angeläget att den nya ordningen för utfärdande av rättsintyg skall träda i kraft så snart som möjligt. Med hänsyn till att det erfordras viss tid för att rekrytera läkare och att genomföra utbildning har det dock inte bedömts som möjligt att låta lagen träda i kraft tidigare än den 1 januari 2006.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att det utbildas tillräckligt många läkare som kan utfärda rättsintyg. Utskottet kan också konstatera att ikraftträdandet av den nya lagen anpassats efter behovet av att hinna utbilda och rekrytera läkare. Utskottet anser att detta får anses vara en tillräcklig tidsplan. Motion Ju32 bör avslås i denna del.

Rättsmedicinsk undersökning av barn

I motion Ju32 (m) anförs att alla barn som utsatts för våldsbrott skall genomgå rättsmedicinsk undersökning.

Om ett barn som utsatts för våldsbrott skall genomgå en rättsmedicinsk undersökning eller om annan utredning är tillräcklig är i dag en fråga för förundersökningsledaren att avgöra. För att få undersöka ett barn krävs därtill, om barnet inte nått en sådan mognad att det kan avgöra saken själv, samtycke av vårdnadshavaren eller av en särskilt förordnad företrädare för barnet. Någon ändring i denna ordning föreslås inte i propositionen.

Utskottet utgår från att beslut om rättsmedicinsk undersökning av barn fattas när det är befogat. Utskottet har inget underlag för att föreslå en ordning som innebär att det skulle vara obligatoriskt med en sådan undersökning i dessa fall. Motion Ju32 bör i denna del avslås.

Kostnaden för genomförandet m.m.

I motion Ju32 (m) anförts att Rättsmedicinalverket skall åläggas tydliga mål för att öka antalet rättsmedicinska undersökningar och att Rättsmedicinalverket måste tillföras resurser för att genomföra reformen.

Det är i allmänhet polismyndigheterna som beslutar om att rättsintyg skall inhämtas. På grundval bl.a. av enkätsvar från landets polismyndigheter uppskattas att antalet utfärdade rättsintyg uppgår till ca 9 000 per år. Av dessa beräknas i den nya ordningen rättsläkare svara för 2 000, de av Rättsmedicinalverket kontrakterade läkarna för 5 600 och sjukhusens akutmottagningar m.fl. för resterande 1 400. Enligt den nya ordningen beräknas därmed antalet rättsintyg som utfärdas genom Rättsmedicinalverkets försorg öka till omkring 7 600.

Verkets kostnad för ett rättsintyg grundat på en undersökning uppgår i genomsnitt till ca 3 000 kr, medan kostnaden för rättsintyg som utgörs av yttrande över patientjournal eller annan dokumentation uppgår till ungefär hälften. Kostnaderna för verkets verksamhet med utfärdande av rättsintyg efter genomförandet av förslagen uppskattas till totalt 15,6 miljoner kronor. I beloppet ingår bl.a. fortbildning och IT-stöd. Verksamheten föreslås bli avgiftsfinansierad.

Utskottet noterar att antalet rättsintyg som Rättsmedicinalverket utfärdar beräknas öka. Hur många som vid varje tillfälle bör utfärdas är emellertid en fråga som måste besvaras med utgångspunkt i vilket behov som finns. Rättsintygen är ett medel i det brottsbekämpande arbetet, inte ett självständigt mål. Utskottet utgår från att regeringen i sin styrning av Rättsmedicinalverket formulerar verksamhetsmål som bidrar till att minska brottsligheten och öka tryggheten. Motion Ju32 i denna del bör avslås av riksdagen.

När det gäller frågan om att Rättsmedicinalverket bör tillföras ytterligare resurser vill utskottet påpeka att tanken med den nya ordningen är att verksamheten skall avgiftsfinansieras. Det är således beställaren av intygen som kommer att påverkas i kostnadshänseende. I sammanhanget vill utskottet erinra om att Rättsmedicinalverket för år 2005 ges ett engångstillskott om 10 miljoner kronor för att möta den ökade efterfrågan på Rättsmedicinalverkets tjänster med bibehållen kvalitet (bet. 2004/05:JuU1 s. 146).

Utskottet vill dock uppehålla sig ytterligare något kring de kostnader som lagförslaget beräknas medföra. Förslaget innebär att polisens årliga sammanlagda kostnader för rättsintyg kommer att uppgå till knappt 17 miljoner kronor, en ökning med 8 miljoner kronor jämfört med kostnaderna år 2001. Det anförts i propositionen att 4 miljoner kronor avses bli förda från Rättsmedicinalverkets anslag till anslaget för polisorganisationen. Nettokost-

nadsökningen för polisen beräknas årligen uppgå till fyra miljoner kronor. Ett antal remissinstanser har dock bedömt att de totala kostnaderna för reformen har underskattats. Regeringen anför att de å andra sidan synes ha bortsett från de vinster för rättskedjans myndigheter som den nya ordningen medför. Regeringen gör bedömningen att kostnadsökningarna är tämligen begränsade och skall finansieras med tilldelade medel inom utgiftsområdet.

Utskottet konstaterade i budgetbetänkandet att det kan förutsättas att polisen i framtiden i större utsträckning än i dag kommer att begära att rättsintyg utfärdas. Utskottet ansåg då att de bedömningar som hittills gjorts rörande polisens merkostnader kunde diskuteras. Bedömningarna gick ut på att merkostnaderna kunde finansieras genom omfördelningar inom utgiftsområdet. Utskottet känner sig fortfarande tveksamt till detta. Utskottets tveksamhet hänger samman med att det framstår som osäkert om reformen medför några effektivitetsvinster på andra håll än inom polisen och åklagarorganisationen. Utskottet vill här inskräpa vikten av att polismyndigheterna inte av ekonomiska skäl underlåter att inhämta den bästa bevisningen. Ekonomiska överväganden bör inte avgöra om rättsintyg skall inhämtas eller ej. Det är enligt utskottets mening inte heller försvarligt att välja att endast inhämta journaluppgifter i fall då ett rättsintyg skulle ge ett bättre och mer fullständigt underlag. Utskottet utgår från att det anförda beaktas i det kommande budgetarbetet. Med det anförda föreslår utskottet att motion Ju32 i denna del avslås av riksdagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skyldighet att tillhandahålla yttrande på begäran av enskild part, punkt 2 (kd)

av Olle Sandahl (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skyldighet att tillhandahålla yttranden på begäran av enskild part. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju31.

Ställningstagande

Vi befarar att rättssäkerheten kan komma att sättas ur spel om det inte införs en skyldighet för Rättsmedicinalverket att tillhandahålla yttranden i rättsmedicinska ärenden även på begäran av enskild part. För närvarande kan den misstänkte eller hans försvarare på begäran få kompletteringar utförda (23 kap. 18 § rättegångsbalken). Detta kan enligt vår mening inte ersätta möjligheten att få svar direkt från Rättsmedicinalverket. Även den i artikel 6 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna fastslagna rätten till en rättvis rättegång talar för en sådan möjlighet. Då beredningsunderlag för närvarande saknas bör regeringen återkomma till riksdagen med ett förslag till en sådan ordning. Detta innebär att vi ställer oss bakom motion Ju31.

2. Tidsplan för utbildning av läkare, punkt 3 (m)

av Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en tidsplan för utbildning av läkare som skall utfärda rättsintyg. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju32 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att det, för att lagstiftningen skall få ett tydligt genomslag, krävs att en plan upprättas för att öka tillgången på rättsläkare och utbildade kontrakterade läkare inom Rättsmedicinalverket. Regeringen bör därför uppdraga åt Rättsmedicinalverket att presentera en sådan. Planen bör innehålla uppgifter om i vilken utsträckning verket anser att det behövs en ökad utbildning av rättsläkare för att säkra framtida behov. Vi ställer oss alltså bakom motion Ju32 i denna del.

3. Rättsmedicinsk undersökning av barn, punkt 4 (m, c)

av Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m), Hillevi Engström (m) och Vivianne Gerdin (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att barn som utsatts för våldsbrott alltid skall genomgå rättsmedicinsk undersökning. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju32 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att när det gäller våldsbrott mot barn skall rättsmedicinsk undersökning som regel genomföras. Det är nödvändigt dels därför att bevisläget är så svårt, dels därför att barns skador kan se annorlunda ut än skadorna hos en vuxen. Högre krav vad det gäller barn leder till bättre underlag för domstolarna, som ofta ställs inför mycket svåra överväganden när det gäller brott mot barn. Regeringen bör ges i uppdrag att utreda vilka författningsändringar som kan behövas för att tillgodose vad vi nu anfört. Vi ställer oss därmed bakom motion Ju32 i denna del.

4. Resurser till Rättsmedicinalverket, punkt 5 (m)

av Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att Rättsmedicinalverket måste tillföras resurser bl.a. för att utföra fler rättsmedicinska undersökningar. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju32 yrkandena 2 och 4.

Ställningstagande

Vi känner stark oro för att de resurser som Rättsmedicinalverket förfogar över inte kommer att räcka för att klara de nya uppgifter som åläggs myndigheten. Vi anser att ett ökat antal rättsmedicinska levandeundersökningar har en påtaglig effekt på riksdagens och regeringens mål att öka lagföringen. Om rättsintygen i praktiken skall kunna få en ökad tyngd i bevishänseende bör målet även vara att få fler rättsläkare. Rättsläkarna skall nu också tas i anspråk för att utbilda de läkare som Rättsmedicinalverket åläggs att kontraktera. Rättsmedicinalverket måste således tillföras resurser. Detta bör regeringen ges i uppdrag att beakta i det fortsatta budgetarbetet. Vi ställer oss bakom motion Ju32 i denna del.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:64 Ny ordning för utfärdande av rättsintyg :

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om rättsintyg i anledning av brott.

Följdmotioner

2004/05:Ju31 av Peter Althin m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en skyldighet för Rättsmedicinalverket att tillhandahålla yttranden i rättsmedicinska ärenden även på begäran av enskild part.

2004/05:Ju32 av Beatrice Ask m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Rättsmedicinalverket skall åläggas att upprätta en tidsplan för utbildning av rättsläkare och konsultläkare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Rättsmedicinalverket skall åläggas tydliga mål avseende ökning av antalet rättsmedicinska undersökningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att barn som utsatts för våldsbrott alltid skall genomgå en rättsmedicinsk undersökning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Rättsmedicinalverket måste tillföras resurser.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om rättsintyg i anledning av brott

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om sådana skriftliga medicinska utlåtanden av läkare som inhämtas av polismyndighet eller åklagarmyndighet i syfte att användas i en brottsutredning eller som bevis i en rättegång i anledning av brott (rättsintyg).

Vad som sägs i denna lag om läkare gäller även för tandläkare.

Inhämtande av rättsintyg m.m.

2 § Rättsintyg skall inhämtas från läkare vid rättsmedicinsk avdelning inom Rättsmedicinalverket eller läkare som enligt avtal med verket har åtagit sig att utfärda sådana intyg, om skador, sjukdomar eller andra förhållanden som intyget skall avse bedöms kunna vara av betydelse vid utredning om brott

1. som kan antas föranleda annan påföljd än böter, eller

2. enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och brottet kunde antas ha föranlett annan påföljd än böter.

Om det finns särskilda skäl får dock rättsintyg som avses i första stycket även inhämtas från annan läkare med tillräcklig kompetens.

3 § Vid utfärdande av rättsintyg gäller bestämmelserna om jäv i 11 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223) även för läkare som utövar yrket enskilt.

4 § Läkarundersökning i syfte att utfärda ett rättsintyg som avser en målsägande får inte utföras utan hans eller hennes samtycke. Bestämmelser om kroppsbesiktning av den som är misstänkt för brott finns i 28 kap. rättegångsbalken.

5 § Ett rättsintyg får inte utfärdas utan den enskildes samtycke, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Ett rättsintyg som avser *en målsägande* får utfärdas utan samtycke

1. vid misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller misstanke om brott enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken mot någon som inte har fyllt arton år, eller

2. om uppgifter, för vilka gäller sekretess enligt 7 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) eller tystnadsplikt enligt 2 kap. 8 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, har

lämnats ut till polismyndighet eller åklagarmyndighet efter samtycke från målsäganden.

Ett rättsintyg som avser *den som är misstänkt för brott* får utfärdas utan samtycke

1. i samband med kroppsbesiktning enligt 28 kap. rättegångsbalken, eller

2. om annan undersökning än kroppsbesiktning har ägt rum och det föreligger misstanke om sådant brott som avses i andra stycket 1.

6 § Den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg eller den läkare som avser att utfärda ett rättsintyg skall ge den som intyget skall avse information om vad ett rättsintyg är och under vilka förutsättningar samtycke enligt 4 och 5 §§ krävs.

Utlämnande av uppgifter

7 § Från en verksamhet där sekretess gäller enligt 7 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) eller där personalen omfattas av tystnadsplikt enligt 2 kap. 8 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område skall det till Rättsmedicinalverket utan hinder av sekretessen eller tystnadsplikten lämnas ut sådana uppgifter som behövs för att utfärda ett rättsintyg om

1. det begärs av Rättsmedicinalverket, och

2. uppgifterna angår misstanke om sådant brott som avses i 5 § andra stycket 1.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter till polismyndighet och åklagarmyndighet i vissa fall finns i 14 kap. 2 § sekretesslagen.

Underlag för undersökning och utfärdande av rättsintyg

8 § Den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg skall tillhandahålla den som skall utföra undersökningen eller utfärda rättsintyget det underlag som behövs för åtgärden.

Utfärdande och expediering

9 § Ett rättsintyg skall så snart som möjligt utfärdas och expedieras till den myndighet som har beslutat att inhämta intyget.

Om rättsintyget har utfärdats av sådan läkare som enligt avtal med Rättsmedicinalverket har åtagit sig att utfärda intyg, skall en kopia av intyget sändas till Rättsmedicinalverket i samband med expedieringen.

Avgifter och ersättning

10 § Rättsmedicinalverket skall ta ut en avgift av den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg, om detta har utfärdats av sådan läkare som avses i 2 § första stycket.

11 § Rättsmedicinalverket beslutar om ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg i anledning av uppdraget till de läkare som enligt avtal med verket har åtagit sig att utfärda rättsintyg.

12 § Landsting får ta ut en avgift av den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg, om detta har utfärdats i tjänsten av läkare inom den offentligt bedrivna vården.

Verkställighetsföreskrifter

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om informationsskyldigheten enligt 6 § samt föreskrifter om verkställigheten i övrigt av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.